

ЭНЭСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата — 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Тыл — омул баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биридди норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

Саха сирэ бэйэтин чулуу уолун — биһиги биир дойдулаахпытын — Максим Аммосовы айхаллыыр

Ахсынны 22 күнүгэр республика киин куоратыгар Опера уонна балет театрыгар республика общественноһун М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылыгар аналаах үөрүүлээх муньаба буола.

СР Президентэ М. Е. Николаев аналаах миэстэбэ олодор, президиумга Ил Түмэн Урдүкү Палататын Председателэ Е. М. Ларионов, М. К. Аммосов кыһа Л. М. Аммосова, Нам улууһун баһылыга А. Н. Ядрев, СГУ II курсун студена Ст. Пестряков тахсаллар.

М. К. Аммосов туһунан М. Е. Николаев дакылаата болдомтолоохтук истилиннэ.

Максим Кирович кыһа Лена Максимова улаханлык долгуһун туран абатын аатын үрдүктүк тутар саха норуотугар махтал тылларын эттэ.

Нам улууһун дьаһалтатын баһылыга А. Н. Ядрев М. К. Аммосов үбүлүүһүнэй мероприятиеларын олоххо быһаччы киллэрсингэ кыттыбыт республика салайааччыларыгар чабылхай Максим биир

дойдулаахтарын аатыттан дириг махталы биллэрдэ.

Президент М. К. Аммосов аатынан СР Государственной бириэмийэтин «Россия — Саха алмаастара» АК президентигэр В. А. Штыровка, М. К. Аммосов аатынан СГУ ректорыгар, СР Наукаларын Академиятын президентигэр В. В. Филипповка үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттарда.

В. А. Штыров уонна В. В. Филиппов харда тылы эттилэр.

Саалаба мустубут дьону СР компартиятын лидерэ А. Н. Алексеев уһулуччулаах государственной-политической деятель, дьингээх интернационалист, патриот, коммунист М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылынан итинтик-истинник эбэрдэлэтэ.

Өрөгөйдөөх киһэ Нам улууһун уусуран самодельноһун, республика искусствотын маастардарын улахан концерттарын түмүктэннэ.

Бэйэбит информ.

БЫЫБАРДААЧЧЫ БОЛБӨЙ!

БЫЫБАРДЫЫР УЧААСТАКТАР

№-рэ	Ааттара	Миэстэтэ	Телеф-ра
336	Үөдэйдээби	Дьаһалта	21-1-09
337	Кыһыл Сыырдаабы	Дьаһалта	25-6-75
338	Партизанаабы	СДК	25-7-76
339	Кирээс Кытыллаабы	СДК	26-3-88
340	Никольскайдаабы	СДК	24-9-88
341	Салбаннаабы	СДК	24-7-18
342	Таастаабы	Дьаһалта	21-8-88
			24-5-16
343	Хатастаабы	Дьаһалта	21-6-07
			28-3-48
344	Педучилищетаабы	НПУ	22-2-60
345	Строительнайдаабы	УлусПО	21-5-03
346	Намнаабы	Сыһыалан киинэ	21-5-93
347	Госстрахтаабы	Госстрах	21-0-84
348	Ленскэйдээби	СХТ	22-6-40
349	Затоннаабы	СДК	21-5-81
350	Хатын-Арыытаабы	Дьаһалта	23-1-42
			21-7-60
351	Кыһыл Дэрэбинэтээби	СДК	23-2-95
352	Искратаабы	Дьаһалта	21-3-85
			24-3-48
353	Бөтүгнээби	Дьаһалта	23-5-25
			23-5-16
354	Модуттаабы	СДК	27-6-48
355	Хатырыктаабы	Дьаһалта	27-1-47
356	Маймабатаабы	Оскуола	27-2-85
357	Түбэтээби	СДК	27-7-14
358	Фрунзетаабы	Дьаһалта	29-1-88
359	Көбөкөннөөбү	Дьаһалта	29-2-75
			29-2-89
			29-2-51
			29-2-89
18	Уокуруктаабы быыб. комиссията	Улуус дьаһалтата	21-4-58

УЛУУС ДЬАҔАЛТАТЫН ОТЧУОТА

Хамсааһын бэлиэтэннэ

Ахсынны 15 күнүгэр Нам с. норуот айымньытын уонна сыһыалаһын киинигэр улуус дьаһалтатын баһылыга А. Н. Ядрев 1997 сылга дьаһалта үлэтин отчуоттаатын, Киини кытта дьаһалта управлениеларын, отделларын, тэрилтэлэр эпиптэтээх үлэниирдэ кытыннылар.

Отчуоттуур дакылаат кэниттэн уонтан тахса киһи араас боппуруостары ыйытылар. Кэспэтингэ 5 киһи кыттан тыл эттэ.

Тыыл ветерана Суздаль Н. Е. үүт дотациятын харчыта хаһан төлөнөрүн, улуус киинигэр РСУ туппун арка гарана кыһан үлэлээбэккэ көтүллэн, тимир листерэ сүппүтүрүн, сайылыктар хаптаһын тутуулар, сүөсүһүттэр дьинэлэрин шифер кырыһалара, түнүктэр-үөл-лэстэрэ, охоторо, электропроводтара сулламмыттарын, сэбиэскэй былаас саһана тутуллубут хотоннор, таас комплекстар, хаһаайыстыбаннай, промышленнай тутуулар, оскуолалар үлэ-сынһалаһа лаабырдара хаһаайыннара суох бырабыллыбыттарыттан хомойорун иһиннэрдэ. Ветераннарга көрүлүбүт чэпчэтинилэр ситэ үлэлээбэттерин, ол курдук суол төлөбүр, эмкэ, баан-ныкка суунууга чэпчэтинилэр суохтарын, итиннэ көрүлүбүт харчы ханна тутулларын, приватизациянан сирэйдэнэн дьинэн эргини дэлэйбитин бэлиэтэтэ.

Муньах кыттылаахтара Нам I №-дээх орто оскуола буолан туалеттар, илии суунар кырааннар сүгүн үлэлээбэттеригэр, тоһоллоругар тохтоотулар, ити итэбэс-тэр хаһан туоратылалларын туоһуластылар. Ааспыт саас газониктарга, электрическэй ситим үлэнииртэргэр уонна «Сахателекомга» аһаммыт бириэмийэ харчытын сурастылар. Учууталлар оттор мастара тийбэтин, өрөмүөнүнэн сотору үлэбэ кирирхэтэх Нам 2 №-дээх орто оскуолатыгар саһа мели, оҕо Түөлбэтин билгини дьинэн кэнэтинни ыйытылар. Итин таһынан киллэп аһаһынын, коммерческэй маһаһыннартан бюджетке төһө харчы киририн о.д.а. тустарынан боппуруостары биэрдилэр.

Кэспэтингэ кыттыбыттар I сүһүөх оскуола директор Егоров В. Е. оскуола база-та эргэбинтин, үөрэнэр корпустарын үрдэ суулан ээрин, таһырдыа турар вентилятор, охоторо, электропроводтара сулламмыттарын, сэбиэскэй былаас саһана тутуллубут хотоннор, таас комплекстар, хаһаайыстыбаннай, промышленнай тутуулар, оскуолалар үлэ-сынһалаһа лаабырдара хаһаайыннара суох бырабыллыбыттарыттан хомойорун иһиннэрдэ. Ветераннарга көрүлүбүт чэпчэтинилэр ситэ үлэлээбэттерин, ол курдук суол төлөбүр, эмкэ, баан-ныкка суунууга чэпчэтинилэр суохтарын, итиннэ көрүлүбүт харчы ханна тутулларын, приватизациянан сирэйдэнэн дьинэн эргини дэлэйбитин бэлиэтэтэ.

Муньах кыттылаахтара Нам I №-дээх орто оскуола буолан туалеттар, илии суунар кырааннар сүгүн үлэлээбэттеригэр, тоһоллоругар тохтоотулар, ити итэбэс-

Х Х Х Нам селотун сыһыалаһын киинигэр быраһынын кыһыктыр кирирхэттибит саалатыгар дьон, норуот тобуорусут. Кырыктыктыт баттахтаах кырдыабастар, орденнарын, медалларын иһиммит ветераннар истинник илии тутуһаллар, эйбэстик эбэрдэлээһаллэр. Оһно-манна бөлөхтөспүт, сүргэлэрэ көтөбүлүбүт орто, ара саастаах дьон күө-дһаа кэспэтэлэр...

Бүгүн Эһисэли хочото бэйэтин чулуу уолун, төлөннөөх революционер, бөдөҥ государственной деятель М. К. Аммосов төрөөбүтэ 100 сылын бэлиэттир, үтүө түмүктэри түстүр үбүлүүйдээх дьонун күнэ үүннэ.

Сцаһа тахсыбыт СР Правительствотын, СГУ делегацияларын, ыраакта, чуластан кэлбит бөдөһтөөх ыалдыттары, ол иһинэр Максим Аммосов кыһын, сиһин, чуһаһа аймаһын — Л. М. Аммосованы, М. В. Аммосовы, М. А. Охлопкованы — у.д.а., улуус дьаһалтатын, тэрилтэлэр представителлэрин манна мустубуттар дохсун ытыс таһынытыннан көрүстүлэр.

Өрөгөйдөөх киһэ аһн тылын эбэрдэ тылыннан улуус баһылыга А. Н. Ядрев аһа. Ол кэнниттэн юбилейнай Правительственной комиссия уонна СР Правительствотын председателэ В. Ф. Федоров өркөн өйдөөх, убараабат эрчимнээх баарабай, большевик кылгас эрээри, чабылхай олоһун сырдатта, киһи саһалабыт дьһалата бүгүн

салбанарын эттэ, республика, улуус юбилей тэрээһиннээхтик көрсүбүтүн бэлиэтэтэ. Оһтон Чабылхай Максим этэн-тыһан хабылыннарарыһы, кылгастык, иһирэхтик, өрө көтөбүллүүлээхтик эбэрдэ, махтал тыллары этинлэрэ олбу-солбу барда. Киһилэр ортолоругар бааллар: Республика палататын председателэ Е. М. Ларионов, Таатта, Бүлүү улуустарын баһылыктара В. Х. Кашкин, А. К. Павлова, Нерюнгри к. баһылыгын I солбуйааччы В. Н. Бубякин, СР Үөрэбин министрин иһтэр үлэбэ солбуйааччы Н. С. Сивцева, Эвенкийскэй автономнай уокурук вице-губернатора Н. Г. Маймаһа, Л. М. Аммосова у.д.а.

Бу киһэбэ мустубуттары эдэр көлүөнэ аатыттан Нам I №-дээх оскуолатын үөрэнээччилэрэ гори, барабаан маршыгар эрчимнээхтик хаамсан кириэн, чаһааркай куоластарынан саһалы, нууччалы хоһооннорунан эбэрдэлээтилэр. Революция символун, гвоздика дьэрбөлөрүн, ыалдыттарга туттартаан, үгүстэри долгутулар.

Үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһыһа суох киһиэхэ республика социальнай-экономическэй сайдыытыгар киллэрбит кылааттары, өр сыллаах үтүө суобастаах үлэлэрин иһин, СР Президентин Ыһааһынан бочуоттаах аат-суол иһгэрилиннэ, Президент Бочуотунай грамоталарын кытта аһал кыһыл көмүс хары чаһылар туттарылыһылар. Эһсе М. И. Румянцев, Е. А. Дья-

конова, И. И. Бережнев, А. И. Корнилов, И. З. Кривошапкин СР Правительствотын грамоталарынан наһараадаланнылар.

Улуус баһылыга А. Н. Ядрев дьаһалынан «Улуус ытык киһитэ» бочуоттаах аат дастабырыанһыһа, знаһа туттарылыһна: Я. М. Аммосоваһа, Л. М. Аммосоваһа, СР үтүөлээх агрономар И. Л. Еремеевһа, үлэ ветераныгар Е. И. Пестеревһа, Улуус Бочуотунай грамотатынан наһараадаланнылар — М. А. Гуляева, Я. Е. Корякина, Туйгун үөрэхтэрин, общественнай үлэбэ көхтөөхтөрүн иһин Нам I №-дээх оскуолатын 11 кылаһын үөрэнээччитэ Татьяна Дьяконова уонна СГУ студена Степан Пестряков бу юбилейнай сыһа М. К. Аммосов аатынан стипендия хаһаайыннарынан буоллулар. Итиннэ тэгэ 19 киһи юбилейнай знаһынан бэлиэтэннэ.

Юбилейнай киһэ эбэрдэ концернынан түмүктэннэ.

К. ОЛЕСОВ.

Х Х Х Биһиги киһн туттар киһитин М. К. Аммосов атын улуустар олохтоохторо эмнэ бэйэбит курдук чистинилэриттэн биһиги олус үөрэбит.

Ахсынны 19 күнүгэр Майһа М. К. Аммосов 100 сыллаах үбүлүүһүгэр аналаах научнай-практическэй конференция ытылыһна. Бу конференцияһа Дьокуускайтан 4 научнай үлэһит, Нам Ол курдук Мэһэ-Хаһалас улууһугар үбүлүүһэ аналаах комиссия тэриллэн ха-

нов программатыгар холбуо дьин эрэнэбин уонна киһиэхэ депутатскай накаас быһыһынан сыһаналыһын дьэбит. Салгыы Р. Егоров бэйэтин быыбардааччыларын биһр киһи курдук куоластарын Е. М. Ларионова кьэрэдлэригэр ыһырда.

Бэйэ информ.

ХАҔЫАТ БЭЧЭЭТТЭНЭЭРИ ТУРДАБЫНА

Уокуруктаабы быыбар комиссиятыгар уонна редакция аадырыстарыгар Ил Түмэн Республика Палататыгар депутатка кандидат Р. Р. Егоров кандидатуратын устунарын туһунан сайабыллыһытын биэрдэ. Оһно Роман Романович: «Мин ылыммыт программабын Е. М. Ларио-

нов программатыгар холбуо дьин эрэнэбин уонна киһиэхэ депутатскай накаас быһыһынан сыһаналыһын дьэбит. Салгыы Р. Егоров бэйэтин быыбардааччыларын биһр киһи курдук куоластарын Е. М. Ларионова кьэрэдлэригэр ыһырда.

Бэйэ информ.

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ГОСУДАРСТВЕННОЙ МУННЬАҔЫН (ИЛ ТҮМЭН) РЕСПУБЛИКА ПАЛАТАТЫҔАР НАМ УЛУУҔУН 18 №-ДЭЭХ БЫЫБАРДЫЫР УОКУРУҔАР ДЕПУТАККА КАНДИДАТ

ЛАРИОНОВ ЕГОР МИХАЙЛОВИЧ

БИЭС СЫЛГА ҮЛЭИИР СҮРҮН ТУҔААЙЫЛАРА

Ытыктыр-маанылыр биир дойдулаахарым, күндү быыбардааччыларым!

1997 с. ахсынньы 28 күнүгэр Саха Республикатын Государственной Мунньаҕын (Ил Түмэн) народнай депутаттарын быыбара Саха Республикатын Конституциятыгар уонна кини сокуоннарыгар олобуран ытыллаары турар.

Түгүниэн туһанан мин кандидатурабын туруорбут уонна өйөөбүт бары нэһиликтэргэ, быыбардыр холбоһуктарга, тэрилтэлэргэ, партияларга, табаарыстарбар, бииргэ үлэлээбит коллегаларбар, добоһторбор махтабын биллэрэн туран, народнай депутатынан талыллар күннээх буоллахпына биэс сүл устата манньк сүрүн туһайыларга үлэлиирбин биллэрэбин.

БАСТАКЫ СҮРҮН ТУҔААЙЫ

Урукку кэмнэргэ уонна бу билигин оройуон, улуус салайааччылары, Нам сириттэн талыллан үлэлээбит народнай депутаттар туруорсубут уонна олоххо туруулаһан киллэрибит тутуу боппуруостарыттан улууска газ оттугу уонна суол тутуутун уһулуччу өрө тутан салгыы үлэлиир былааннаахпын.

Ол инниттэн:

1. Үбү-харчыны булууга күөскэ үлэлэһэн Нам улуунун арбаа эңгэригэр депутатскай боломуочууа бүтүөр диэри бары нэһилиэнньэлээх пууннарга сүрүннээн гаһы киллэрини бүтэттэри соругу бэйэм иннибэр туруорунабын. Партизан — I Хомуустаах — Үөдэй туһайыларыгар гаһы киллэрин түргэтиэхтээх. Нам — Хатырык — Түбэ туһайыларыгар бары нэһилиэнньэлээх пууннары хабаан туран урут оҕоһуллубут проекттин үлэни саҕа ирдэбиллэри уонна технологияны учуоттаан сангардан биэрини туруоруу уонна олоххо киллэрини эрчимнээхтик саҕалаһынгга быһаччы кыттар толкуйдаахпын.

Таастаахха газ оттук 1998 сылга кииринтигэр үлэлэһэр эбээһинэстээхпин, онтон Искрага саҕа эксперимент оҕорон Саха сиригэр туттулла илик технологиянан гаһы арҕаһыны толору өйүүбүн.

2. Улуус илин ээрин нэһиликтэрин кварталнай котельнайдарын убаһас оттугунаан хааччылар уонна нэһилиэнньэ ити оттука ороскуотун чэпчэтэр суолу туруулаһан туруорсар былааннаахпын.

Ити үөһэ этилибит улахан үлэри «Стройсельгазификация», улуус бэдэрэтинэй тэрилтэлэрин үлэниитэрин, кинилэр салайааччыларын кытта, бииргэ өр кэмгэ үлэлэһит буолан, уонна улуус, нэһиликтэр салалдаларын кытта олоххо киллэртэргэ суоттанабын уонна онно толору эрэллээхпин.

Маны таһынан республика тыа улуустарын газ оттугунаан хааччыларга анал Програма оҕорторорго, сүл аайы республика бюджетыгар газ оттука көрүлүбүт ороскуоту туспа ыстатыһан көрдөрүгө салгыы үлэлэһиэм, көрүлүбүт үп толору бэриллэригэр хонтуруолу олохтоһунга кыттыам.

3. Таастаах уонна Түбэ суолларыгар сүл аайы былааннаахтык үбү көрдөрөн бүтэттэргэ, урут оҕоһуллубут суолдарга капиталнай өрөмүөн үлэлэрин ыттарга.

Нам—Дьокуускай суолун асфальтаһыныгар 1998 с. былаанаммыт үлэ бүтэригэр күүһү-күдэни түмэргэ. Бу инниттэн республика суолун фондатыгар араас чэпчэтиилэри оҕорорго уонна ити фонда кимтэн да тутулуга суох бэйэтин бэйэтэ салайынырын олоххо киллэртэргэ тылбын-өспүн тиэрдэргэ суоттанабын.

ИККИС СҮРҮН ТУҔААЙЫ

Нация сайдар кэскилэ уонна инникитэ — кэччэри ыччаттын билиитэ-көрүүтэ, национальнай культурата уонна доруобуйата буоларын хас бириднн киһи билэр. Бу боппуруостарга мин көрүүлэриим:

1. Оҕолорбут, кэччэрилербит доруобай буолалларыгар, билин-көрүү бастакы олугун ылаалларыгар, үп-харчы кэмчи кэмигэр тото-хана аһаан ачыктаһыны билбэттерин туһугар оҕо тэрилтэлэрин араҕаччылаан кинилэр ороскуоттарын бүүс-бүтүннүү государство көрүүтүгэр-харайытыгар ылар хайаан да булгуоччулаах.

Ити балаһыанна биһиги Конституциябытынан биһэргэтиллэр. Сүрүн сокуону аахсыбакка Үп министерствота оҕорон киллэрибит 1998 сылга бюджетыгар биллэн турар көнөрүүлөр киириэхтээхтэр.

2. Государство бас билэр үөрэх бары заведениеларыгар үөрэхтэһин бары көрүгэ босхо буолуохтаах, доруобуйа харыстабылыгар эмнэ итинник көрүүлээхпин. Бу боппуруостар сугурулаах суох, ол эрэри төрүт норуот инникитэ уонна кэскилэ буолуохтаабын мин умнуу-баппын.

3. Өскөтүн экономикай реформа туһайыылар уларыйбат буоллаһына билигин баар балаһыанна өссө ыараары турар. Ити ордук ыччаттарытыгар охсуулаах буолуохтаабын өйдүүбүн. Киһи барыта коммерсант, предприниматель, фермер буолар кыаҕа суох. Дьэ ол иһин ыччат политика аҕардак кураанах тыл буолуу суохтаах. Ити политика чуолкай сокуоннарга кубулуйуохтаах. Сокуон бырайыактарыгар үлэтэ суох буолууну утары, соботох ийэлэр, эдэр ыаллар, элбэх оролоох ыаллар боппуруостарга сокуонга биер бастакынан киириэхтээхтэр. Физкультура уонна спорт туһунан сокуоннар уларытылары киллэртэргэ. Ити барыта ыччат ортотугар буруйу оҕорууну аҕыйатарга төрттөр буолуохтара.

4. Ханнык бабарар норуот туһунан өйдөбүл аан бастаан төрүт культураныттан, олонор кэлбит историятыгар хайдах сыйһаннаарыттан, ону хайдах быһаарыттан өтө көстөр уонна харааха бырабыллар. Профессиональнай культура тэрилтэлэрин, биллилээх артыыстарытын, художниктарытын, искусство бары көрүнгэрин өрө тутан булгуччу көмөлөһүөхтээхпит таһынан биер оччо көмө, болгомто норуот араас талааннаахтарыгар, тыа сирин кулуубун, библиотекатын үлэниитэригэр уурулуохтаах.

Нация тыла-өһө, культурата бу — биһиги инникит, государство, норуот буолар бастакы усулуобуйабыт.

Бу үөһэ этилибит кураанах тыл буолбатын туһугар

улууспар ханна оскуола, балыһа, спортзал наадатын бэркэ билэр киһи быһытынан, ити боппуруостарга улуус салалтатын кытта бииргэ үлэлиир былааннаахпын. Ордук чуолаан Арбын, Көбөкөн, II Хомуустаах, Модут, Бөтүг, Партизан, Үөдэй, Никольскай, Хамаҕатта нэһиликтэригэр анаан-минээн нэһилиэнньэ туруорсуутугар көмөлөһөр уонна үлэлиир, урукку былааннарбын олоххо киллэрдэрибин дии саныыбын.

Бары быыбардааччыларбын, ордук чуолаан эдэр ыччаттарыбын, олонор кэлбит тыһынаах историябытыгар харыстабыллаахтык сыйһаннаарга ыгырабын. Үөрэбэ суох эһэлэрбит, эбэлэрбит, ийэлэрбит, аҕаларбыт аҕардаас чөрдөөх илиилэринэн, көнө, ыраас суобастарынан ыһырыктааххай ыарахан кэмнэргэ көлөнэлэр олонор ааспыт туоһуларынан, олобу оҕорооччуларынан буолбуттарыбын бүгүн эмнэ өйдөөн кэлиэххэиин.

Ийэ дойдубуларын көмүскэлигэр тыһынарын толук уурбут чулуу уолаттарытын, тыһынаах эргиллэн кэлэн эйэлээх олобу күн бүгүнгэ диэри туруулаһа сылдьар фронтовиктарытын, тыыл, үлэ ветераннарын харахпыт хараһытын курдук харыстыабын, кинилэргэ чииһи-бочуоту умнубакка өрүүтүн оҕоруоххайым.

Мин бэйэм өттүбүттэн туох баары барытын, урут да оҕоро сатыыр этим, билигин да оҕорорго бэлэммин.

УҔУС СҮРҮН ТУҔААЙЫ

Саха сирин ыарахан усулуобуйатыгар олонор уонна үлэлиир норуот — бу хорсун норуот. Төрөөбүт төрүт буробут биһиэхэ күндү, бу — дойдубут, бу — дьэһит-уоппут, бу — тапталбыт, биһиги үөрүүбүт-көтүүбүт, холмобут, бу — биһиги олохпун.

Маны барытын номоһон, кэрэ тылларынан этер кыра, бу кэрэ тыллары аан бастаан Саха сиригэр олонор дьонго, ордук чуолаан олохтоох нэһилиэнньэбэ эби төлөбүрдэр, араас чөлчөтүүлэри сокуон күүһүгэр саналы көрүүлээх киллэртэр наада. Мин онно профессиональнай өттүгүн бэлэмнээх киһи быһытынан быһаччы кыттарым ытжк эбээһинэһим.

Ол ханнык сокуоннар буолуохтаахтарыт?

1. Республикага араас элбэх эби төлөбүрдэр, чөлчөтүүлэр бааллар. Олор хас Правительствот уларыйдаһын аайы күөстэрин сүтэрэллэр, саҕа дьаһаллар тахсаллар, мөлөтүк туолаалар эбэтэр олох туолбаттар. Бүгүн баар араас эби төлөбүрдэри уонна чөлчөтүүлэри көрөр «Саха сиригэр эби төлөбүрдэр уонна чөлчөтүүлэр тустарынан» диир Сокуон барылыгар үлэлиир былааннаахпын. Бу сокуон үлэбэ киирдэһинэ, толорор былаас уларыйдаһын аайы сокуонга оҕоһуллубут балаһыанналар онунан хаалан саҕа үрдүк доһунастаах дьон ону толорор эрэ эбээһинэстэнэллэр.

Хас толорор былаас уларыйдаһын ахсын дьонго көрүлүбүт эби төлөбүрдэр, чөлчөтүүлэр уларыһа туруу суохтаахтар, дьону-сэргэни кэтэһиннэри, эрэйдэһин тахса суохтаах.

2. Россиякай Федерацияга олонор дьэбэ уонна коммунальнай өгөбө ытыллыахтаах реформа Саха сирин усулуобуйатыгар олох сөбө суох. Ол иһин бэйэбит усулуобуйабытын, ордук чуолаан тыа сиригэр ити реформа олох атыннык барыахтаах. Норуот итэһэлин ылбыт народнай депутаттар «Саха Республикатыгар олонор дьэбэ уонна коммунальнай өгөлөргө реформаны ытыгы туһунан» — диир Сокуону булгуччу ылаалара эрэйиллэр. Ити сокуону ылыгы биһиги түргэтиэх тустаахпыт.

3. Тыа дьыно саамай уустук балаһыаннага олонор кэмнэригэр, тыа хаһаайыстыбатын бордубукуейатын оҕорон таһааран, сороһун бэйэлэрэ туһанан, сороһун табаар оҕорон атылаан-эргинэн үп-харчы оҕорон аста-гаас атылаһан, оҕолорун үөрэттэрэн сылы хайдах туруруу туһунан толкуйдуур, үлэлиир кэмнэригэр государствонай былаас бары араҕата аҕардаас уураахтарынан, бирикээһинээн уонна араас ыйылыларынан мугурдаммакка баар балаһыаннаны учуоттаан өр кэмнээх, үчүгэйдик толкуйдааммыт дьаһаллары көрүөхтээх. Онук боппуруонунан мин көрүүбүнэн буолуохтаахтар:

— 2000 сылга диэри тыа хаһаайыстыбатын бары салааларын хабаан дьонуннаах Программаны оҕорор наада-та үөскээтэ. Икки сылы быһа оҕоһуллан ылыллыбит Концепцияны Програма оҕорон Государственной Мунньахха биһэргэттэрэн үлэни-хамнаһы тэрийэ охсор кэм кэллэ.

Оччобуна сүл аайы бюджетка тыа хаһаайыстыбатын салаа боппуруостара Програмага олобуран үбүлэнэлэрин ситиһиллэ этэ;

— маны таһынан тыа хаһаайыстыбатыгар оҕоһуллар бордубукуейа сыанатын, батары бэрээдэгин сүл аайы уларыһа сылдьар уураах буолбакка, сокуон күүһүгэр киллэртэргэ этилээхпин;

— бас билин араас көрүнүн, хаһаайыстыбалар араас

формаларын талан ылыгы дьону-сэргэни кытта сүбэлэһэн олоххо киллэрин бэрээдэгин, кооперация араас форматын туһунан сииһили оҕоһуллубут сокуонунан салайтарары булгуччулаһынан ааҕабын. Үөһэттэн хамаанда-лааһын тохтоуохтаах, ыһыллыбыт-тохтуубут диригээтэ, бордубукуейаны этинэн-хаанынан, илиитинэн-атаһынан, көлөһүнүн тоһон оҕорор үлэни кииртэн ыйытар, үтө суобастаахтык сүбэлэр ученайдартан сүбэлэтэр кэм кэллэ. Ити барыта туһаннаах сокуоннарга киирдэһинэ уонна өйөнөөһүнэ эрэ өрө тардынар кыах үөскүүрүн тоһоболоон бэлэтиһини уонна итинэ үлэлиир былааннаахпын.

Государственной аты-эргин тохтообуунан сибээстээн потребкооперацияны күөскэ өйүүр былааннаахпын, бу былыргыттан нэһилиэнньэ үгэ араҕатын аһынан-таһаһынан хааччыыт дьонуннаах эргин тэрилтэ.

Дьонго-сэргэбэ туһаны оҕорор коммерческой структуралар өйөнүөхтэрэ.

ТӨРДҮС СҮРҮН ТУҔААЙЫ

Билигин кистээбэккэ эттэххэ, Россиякай Федерация сорох үрдүк соллоохторо, кэккэ политиктара, ученай-дара биер кийтэн күөскэ салаллар Россия государственной төһөнөр суолга, ол эбэтэр национальнай республикалар суверенитеттарын билиммэт буолуу, бары боппуруоска мэййдэри оҕоруу о.д.а. суолу-иһи күөскэ көрдүүлэр уонна сороһун олоххо киллэрэ сатыллар.

Ити холобурунан Чечняга ытыллыбыт түөрэккэй политика, Россия—Саха алмаастара хампааньатын утары балтараа сүл ытыллыбыт уота суох сэрин, күн бүгүн Россияга национальнай политика диир өйдөбүл олох суоҕа о.д.а. буолуохтарын сөп.

Итилэри ахтаһан туран Россиякай Федерацияга норуоттар, нациялар, национальнай республикалар интэриэстэрин көрөр дьиннээх государственнай политика барыахтааһын өйдөөн туран, бу боппуруоска өр кэмгэ республика интэриэһин туруулаһыт дьоннортон биердэстэрэ буоларым быһытынан бэйэм иннибэр манньк сүрүн боппуруостарга үлэлиир былааннаахпын.

1. Улахан политика бары мөккүөрдэригэр, теория уонна практика эйгэтигэр саамай активнай кыттыны ылан, Россиякай Федерация дьиннээх федеративнай государство буолуохтаах диир бэйэм принципиальнай позициябын салгыы ытыабын.

2. Ханнык да сокуонга, сиэргэ-майгыга баппат, республикалар интэриэстэрин аахсыбат буолууну, сэнээһини утары хаһан да эйэлэспэти чуолкай.

3. Бэйэни бэйэ салайыны (самоуправление) боппуруостарын республика бэйэтэ эрэ быһаарыахтаах. Билигин баар сокуон барылын ылына охсуохтаахпыт. Ити сокуонга самоуправление былааһа нэһиликтэргэ, дэриэбинэлэргэ, сэлэһиннэлэргэ, миэстэтигэр бэринэр куораттарга эрэ тарбаныахтаах. Бу былаас уонна нэһилиэнньэ сирин-уотун, баайын-дуолун, үбүн-харчытын хайдах дьаһаныахтаахтара, хаһаайы буолуохтаахтара, государственнай былааһы кытта сыйһаннара, общественность бу былааска кыттыта о.д.а. балаһыанналар үөһэ ааттамыт сокуонга киирэллэрин ситиһиэм.

4. Саха сирин сирин-уотун уратытын, кийтэн ырааһын, государство быһаччы көмөтө суох экономикай уонна финансовай боппуруостары быһаарар учуоттаан, государственнай былаас улууска уонна республикага бэринэр куораттарга булгуччу баар буолуохтаахтарын туруулаһан көмүскүөм.

Россиякай Федерация Конституцията чэрчилээбит холбоһуктаах боломуочууабыт боппуруостара биер сүбэһин быһаарылыахтаахтар. Итинэ федерация уопсай хабааннаах сокуоннары ылынахтаах, онно олобуран биһиги бэйэбит усулуобуйатын учуоттаан быһаччы сокуоннары ылынахтаахпыт. Итинэ мин ирэн-хорон үлэлэһэ сылдьабын уонна салгыы өссө диригник үлэлиир суоттанабын.

Быраабы харыстыыр уонна суут органнарын бөбөргөтөр, араҕаччылар дьаһаллар тахсалларыгар, хас бириднн гражданнын сокуонунан көмүскэллээх буоларыгар үлэлэһэр былааннар бааллар.

Убаастабыллаах быыбардааччыларым!

Үөһэ этилибит сүрүн туһайыларым олоххо киирэллэригэр элбэх ыарахаттар баар буолуохтара. Олохпун уларыһа-тэлэрийэ турарыттан сылыктаан көрдөххө, биһиги, Нам дьыно-сэргэтэ, бииргэ түмүлүннэхпитинэ эрэ бу ыарахан кэмнэри туоруохпун. Онно биер бэйэм ханнык эрэ кылааппын киллэрдэрибин диир сырдык өйөн-санааттан инники депутатскай үлэм хайысхаларын эһиги дьүүһүтүгэр туруорабын. Өскөтүн эһиги өйүүр түбэлтэтигэр, эһиги итэһэлиитигэр олобуран, биер дойдубулаахпыт, улууканнаах государственнай уонна политическай деятель Максим Кирович Аммосов 100 сыллаах юбилейин өрө көтөбүллэн атаарар кэмбит кэрэ-бэлэ күннэрэ күөс-көмө, өй-санаа буоланнар, улууһум уонна кини дьонун-сэргэтин инники тукулун уурсуом, үөрүүбүн-көтүүбүн үлэһиэм, туох кыаллары барытын оҕоро сатыам диир бу улахан эппиэттээх хампааннага кыттан ис сүрэхпиттэн этиэхпин бабарабын.

Депутатка кандидат Е. ЛАРИОНОВ.

ЛАРИОНОВКА БИЭРЭРГЭ

Ахсынньы 14 к. күнүс 2 чаастан күнэ 7 чааска дыды 1 Хомуустаах быыбардааччылар Республикка Палаататыгар депутатка кандидат Е. М. Ларионовы көрүстүбүт. Барыта 70-тан тахса быыбардааччы кэлбит. Күүттүлүбүтүн курдук дакылаат сүрдээх астык, дириг ис хоһоонноох, ыраас тыллаах-өстөөх. Сүүрбэчэ киһи араас хайысхалаах ыйытылары биэрдэ. Кремль дыбарыһыттан, Нам суолугар, гаһыгар тийэ. Уонча киһи тыл эттэ. Көрсүтүтүн бары астынан, дуоһуйан тарбастыбыт. Быыбар күн бары дьэ-тэбэ дьоммутун кытта Е. М. Ларионовка куолаһытын биэрэргэ бигэ эрэллээхпит.

А. ПРОКОПЬЕВ.

ЕГОРОВ РОМАН РОМАНОВИЧ

ИЛ ТҮМЭН РЕСПУБЛИКА ПАЛАТАТЫГАР 18 №-ДЭЭХ НАМНААҔЫ БЫБАРДЫЫР УОКУРУККА ДЕПУТАККА КАНДИДАТ

Егоров Роман Романович 1949 с. ыам ыйын 17 к. Танда селотугар Уус-Алдан оройуонугар колхозтаах кэргэннэр төрөөбүт. Аҕата Егоров Роман Яковлевич ССКП чилиэнэ, тракторист, тыыл ветерана, коммунистическай үлэ ударнига.

Ийэтэ — Тогасова Прасковья Дмитриевна эмнэ Уус Алдантан төрүттээх. Герой-ийэ. Уон биэс оҕотон уон биэрэ билигин баар. Бары тус-туһунан ыаллар, бары анал орто уонна үрдүк үөрэхтээх специалистар. Сүүрбэ алта сиэннээх, биэр хос сиэннээх. Роман Романович бастакы оҕото. 1972 сыл Хабаровскай куоракка икки сыллаах хормейстердар курстарын бүтэрбитэ. Уонна бу сыл ССРС спордун маастарын нуорматын көңүл тустууга толорбута. 1975 сыллаахха Якутскайдаагы педучилищени бүтэрбитэ. 1975—1981 сыл Уус Алдан оройуонун оскуолаларыгар физкультура учууталынан үлэлээбитэ. 1983 сылга диэри Намга физкультура учууталынан үлэлиир. 1986 сылга диэри Нам РайПО-гар инспекторунан, организатор товароветын үлэлээбитэ. 1991 сылга диэри техкоммунерго газооператорунан үлэлээбитэ. 1991 сылга улууска үһүс кининэн «Хараан» бааһынай хаһаайыстыбаны тэрийбитэ. Бу хаһаайыстыба сүрүн

дьарыгын олоххо киллэрэр туһугар атыннан-эргининэн дьарыктаммыта Намнаагы коммерческай бааны тэрийнигэ сүрүн учредитель буолбута. 1994 сыл бу баан үлэһиттерин уонна улуус дьаһалтатын сокуоннайа суох дьайыларын «Хараан» бааһынай хаһаайыстыбата үлэтин тохтоппута.

Онтон санаатын түһэрбэккэ Р. Р. Егоров Якутскайга «Танда» ЧП тэрийбитэ. Билигин бириэмэҕэ элбэх оҕолоох дьэ кэргэттэр республикатаагы Ассоциациятын тэрийэр. Бу Ассоциация сүрүн соруга бу ырахан кэмгэ элбэх оҕолоох ыалларга практическай-социальной көмөлөрү оноруу буолар.

Кини ханна үлэлиир даҕаны общественник быһытынан местком чилиэнэ. Спорт уонна художественнай самодеятельность актыбынай кыттыылааҕа. Спортсмен быһытынан республика чилиэн араас масштабтаах күрэхтэһиллэргэ көңүл тустууга, хурешка, хапсаҕайга ситиһиллэрдээхтик көмүскээбитэ. Нам улуугар физкультурнай хамсаанын сайдытын исторياتын үөрөппитэ. Көңүл тустууга федерация советын секретарынан үлэлиир кэмигэр спорт ветераннарыгар 5 анал бириэстэри олохтообута. Нам улуунун

спортсменнарын туһунан биэс кинигэлэри, буклеты бэчээттэппитэ. Журналист быһытынан тыа сири олохтоохторун проблемаларын үлэҕэ ситиһиллэрин туһунан араас темаларга үгүс ыстатыйалардаах. Саха сириин литератордарын Ассоциацияларын чилиэнэ. Кини бааһынай хаһаайыстыбата үгүс кыаммат инбэлит дьоннорго материалнай көмөлөрү онорбута.

Кэргэннээх, үс оҕо аҕата. Кэргэнэ Егорова Розалия Николаевна Нам улуунун АПК-тын профкомун председателэ. Нуучча уонна международнай дуобакка спорт маастара. Республика элбэх төгүллээх чемпионката уонна призера. ДСО «Спартак» уонна ДСО «Урожай» Россиятаагы советыгар уонна кини советтарын хасты да төгүллээх чемпионкалара уонна призера. Аан дойдутаагы фестиваль чемпионката, быйыл ветераннар ортолоругар эр дьоннорго аан дойдуну чемпионатыгар алтыс миэстэни ылла. Нэһиллэх уонна улуус народнай депутаттарынан талылла сылдыбыта. Улуус уонна республика общественнай олоһор активнайдык кыттар.

Уола Петя, Алина, Ксюша оскуолаҕа үөрэнэллэр. Кыргыттар дуобатчыттар, призердар.

ЫҔЫРЫЫ

Дьыҥэр Ил Түмэн ылынар сокуоннарыгар урукку советскай былааска төһүү төрүөттэрэ баар. Ону норуот ыламмат, биһирээбит эбит. Ону манньк этилэртэн истиэххэ сөп.

— Биһиги этибит син биэр парламенга тийэбит уонна тоҕо куоластыбыт?

— Син биэр эргитэ сылдьан урукку коммунистарга быбардыбыт, тох да олохпугар үчүгэй диэки уларыйы суох уонна тоҕо куоластыбыт?

— Миэхэ син биэр ким да талыллара, онон мин тоҕо куоластыбын?

Манньк боппуруостары уонна быһаччы ыйытылар кини сунньүөн үлээн итиллээччи боростуой норуоттан истэр. Уонна бу сирдээх ыйытылар эбит дьэн төрүккэ, сокуон оҕоһулар тутуларыттан эмнэ өйдүөххэ сөп. Холобура, сокуон аллараттан үлэһит, онорон таһаарааччылар уонна бородуксууйаны батарааччылар проблемаларыттан кинилэр этилэртэн тирэбирэн оҕоһулуохтаах эбит буоллабына биһиэнэ быһаччы үөһэттэн, норуоттан ыйытыта суох оҕоһуларыттан буолар. Билигин биһиги боростуой үлэһит дьон «үһү» диэннинэн олоробут. Онук уураах тахсыбыт үһү. Онук сокуон ылынылыбыт үһү.

Ол аата уураах кыттыны ылыахтааҕар үлэһит санаата онно таа-

рыллыбат даҕаны. Дьэ онтон тахсар бу норуот ыйытыллара. Онон өссө төгүл этэбин «үһү» диэннинэн олоһор норуот сүрүн арагата ити биэрэр боппуруостара сирдээхтэр дьэн.

Ылан көрүүх Саха сириин Ил Түмэнигэ быбарын сокуонуттан, Сокуон уопсай оҕоһуута демократичнай, ким баҕарар турар, туруорунар кыраа бэриллибит, ол эрэри 34 ыст. 1 чааһа. Манна быбардааччылар 35 бырыһыанарыттан ордук ахсааннаах кини кэлин кыттынаагына быбар буолбутунан ааҕарга дьэн.

Ол аата атын 65 бырыһыана сүрүн норуот, үлээн итиллээччи ахсаана. Бу ыйылар бырыһыанга хабылыбата. Этиллибит 35 бырыһыанга холжуктук хабыллар аҕардас салайар апарат уонна араас чиновник дуоһунаһыгар бюджеттан хамнастанан олоһор дьон куоластарын биэрдилэр да быбар барбытынан ааҕылына. Бу сөп дуо? Дьэ ол кэһиниттэн сокуону, уураахтары ылыныыга эмнэ кинилэр эрэ санаалара быһаччы оруолу ылар. Дьэ, ол иһин.

Мин бу ылынылыбыт 35 бырыһыаны олус намыһах эбит дьэн бырачыастыбын.

Иккиһинэн, үлээн итиллээччи, боростуой норуокка туһаайан этиэм этэ. Биһиги быбарга кыттыыттан аккаастанан чиновниктарга былааһы

салайан олоһор эн сөбүлээбэт дьоннорго сөптөөх балаһыаньаны оноруума. Хайаан да быбарга кэлин кими таларгын чуолкай этэн бэйэн туруорсар позициябын бөһөргөтүүххүн наада. Уонна ытыллар быбарга бука бары активнай кыттыны ылан сөбүлүүр кандидаттарга куолаһын биэрэргэр ыгырабын.

Биһиги улууска турбут кандидаттар бары достойнай дьон турдулар дьэн сыаналыбын. Ол эрэри куоластааҕар предпринимателлэр иһин. Кинилэр буолааччы быһаччы аһы-үөлү дэлэтээччилэр. Булуугас-талыгас дьон. Дьыҥнээх эһиги ортобугуттан талыллар дьон.

Р. ЕГОРОВ.

Нам быбардааччыларыгар сурук

Биһиги, бу сурук автордара, Егоров Роман Романович Намнаагы 18 №-дээх быбардыыр уокуруктан Государственной Муньһах (Ил Түмэн) республикатаагы палататыгар кандидаттан турбутун биһирин иһиттибит. Бэйэбит идэбитинэн сибээстээн, Саха сириин литератордарын ассоциациятын чилиэнин уонна активнай журналист быһытынан, биһиги кинилэри үчүгэйдик билэбит. Намга олохсуйбутунан, онно үлэһитинэн итиннэ быбар иһиннээҕи программатынан эһиги кинини биһигинээҕэр өссө ситилии билэбит. Онон олоһун кэһсээнин хатылаабытыт.

Быһаччы тоҕо өйүүр-бүтүн иһитиннэрэбит.

Манҕайгыта. Кинини сирэй көрөсүмүт, сипилин сөһөргөстибит. Программатын ымпыктаан чымпыктаан билистибит. Олоххо хайдах киллэрэртээх практическай былаанын быһаартарды-

быт. Эһигиттэн биридди ылан туохха наадылларыннан сакаас ылан, аһы-таһаһы булуом, чэпчэки сыанаҕа атыһылым, сорох кыамматтарга ардыгар босхо көмөнү да онорум дьэн кэһсээтэ. Ону биһиги, кинини кини быһытынан билэртит бэрт буолан, итэҕэйдибит уонна эрэннибит. Дьонго үтүнү онорортон ордук үчүгэй сыал сорук тох да баар буолуой? Урукку өттүгэр эһит тылын булгу толоро.

Иккиһэ. Баҕар, эһиги: «Ээ, Роман — билэр күөлүт балыга, саҕар дьыҥгыта Намга фермердин-предпринимател ии сылдьан сыһыаны-халтыны онорбута элбэх!» — диэххит. Онуоха кини буруйа суоһун суут-сокуон дакаастаабытын истибит буолуохтааххыт. Итин атын дьоннортон биһиги ыйыталастыбыт. Кинилэр этэллэринэн, Романы кытыгастара уонна туораттан ордук санааччылар

түһүн биэрбиттэр. Хайата да буолбутун иһин, ити түбэлтэ кини кэлэр өттүгэр табатк үлэлирингэр үөрүүх буолуоҕа. Эрай-кыһалга кинини ыраастырып, чочуйарын, албаһаабытын хатылаабаат буоларга үөрэтэрин эһиги бэйэбит бэркэ билэбит.

Үсүһэ. Роман Романович дьону-сэргэни, тойонуттан тулаайаҕар тийэ кыһанник билэр, сатаан кэһсээтэр, тылын ылынарар. Онук кини кредити, ссуданы ыларга, аһы-таһаһы буларга, түргэнник таһарга, сууххайдык атыһылырга эргиччи туһалаах буолуоҕа. Итин эмнэ учуоттуургутугар баҕарарыт.

Төрдүһэ. Эһиги, күндү быбардааччылар, Роман Егоровы депутатынан таллахтыына, кинилин күн ахсын кэһсээтэ сибээстэһэ сылдыаххыт. Туту онорбутун, программатын хайдах толорон иһэрин, өссө тугунан хааччыыахтааһын, онтон да атын наадаларгытын ситиһэр иһин сотору-сотору отчуоттатар, модьуйар бырааптаныаххыт. Ону ирдиргэ, контуруоллуурга бу сурук автордара, мэкһиэлэһиппит быһытынан, кыахпыт тийэринэн эмнэ көмөлөһүөхпүт. Оттон хайа эмэ тойону таллахтыына, приемга да сылдыаргыт уустугуруоҕа. Эгэ, атах тэһсэн олоһон, тэһнээхтик туттан, эйэ-дэмнээхтик отчуоттатаргыт кэһсээ дуо? Телевизорга толугу мөтириэттерин көрүүнэн эрэ дуоһуйуоххут! Аркадий Райкин эһитигэр

дылы, радиотан-телевизортан ас-таҕас сүөкүнэн кылбэтэ буолуо?

Бэһинэ. Тот чиновниктар, билэ сылдыаргыт курдук, үксүгэр, туолбаты дойбохтууллар, ураһаһынан ууну суруйбут курдук тутта сымэлийэр уус тыллаах уураахтарынан эрэннэрэллэр. Оттон Роман Романович: «Аһыахтык айдаар, элбэһи онор!» — дьэн принципинэн салайтаран олоһор. Ханньк да үйэбэ, хайа да былааска, коммунизмга да, демократияда да, «хара үлэһиттэр эрэ» аһы-таһаһы быһаччы онороллор. Кинилэр баар буоланнар, баччаанга диэри тыһынаах сылдыабыт. Биһиги, бу сурук автордара, эмнэ — хара үлэһэн үйэлэрин моһообут колхозтаахтар оҕолорубут. Онон, тылан дьылаара кириһэбин, аһынан-таһаһынан быһаччы хааччыааччылар диэки хайыһаһыт! Онук биэр кининэн Роман Романович Егоров буолар! Быһата:

Кураанах хамыйах Айагы аһапат, Куолу-өйдөөбүсүйүү Аһы-таһаһы таспат!
Рафаэль БАБАТАА-ЫСКАЙ, поэт, **П. А. Ойуунускай** аатынан Государственной бирэһиэ лауреата, **Мэнэ-Хаҕалас** улуунун бочуоттаах гражданина; **Константин КАЛАЧЕВ,** журналист, «Саха сирэ» хаһыат корреспондент; **Ананий СЛЕПЦОВ,** журналист, «Саха сирэ» хаһыат корреспондента.

Е. А. Пахомовы тоҕо өйүүбүн?

Республикабыт Государственной Муньһаһын (Ил Түмэн) алын палататыгар регистрацияламмит кандидаттан депутат буоларыгар ордук табыгастааһынан Е. А. Пахомов буолар. Туохха олобуран?

1. Ил Түмэн алын палататын депутатын функцията уларыйды. Кини эбэһиннэ республика органнырттан бэйэтин уокуругар үбү-харчыны быһа астаран ыла сатаһыҥҕа буолбакка, быбардааччыларын наакаастарын кинилэр интэрэстэригэр толору эһиптиир сокуоннары ырытан оноруу-нан толоруохтаах.

Ол туһунан бу палатаҕа идэтибит юристар хото быбарданаллара наада. Маньһаха 4 сыл Президент, Правительство аппаратаһын юридическай сулуспаларыгар үлээн уопутур-

бут Е. А. Пахомов депутат буолара ордук табыгастаах. 2. Алын палатаҕа куораттан уонна промышленнай улуустартан быбардаммит депутаттар ахсаан өртүнэн тыа сириттэн депутаттара лаппа баһыйар туруктаахтар. Сокуоннар бырайыактарын мөккүөрдэригэр тыа сириин интэрэстэрэ үтүрүлүөхтэрин сөп. Онуугар улууспугар 21 снл олоһор, үлээн барбыт Е. А. Пахомов тыа сириин нэһилэннэтин интэрэстэрин эрэллээх көмүскээччинэн буолуоҕар толору итэҕэйэххэ сөп.

3. Билиҥитэ Россия Государматынан бигэргэнэр Сокуоннар бырайыактара Москва ведомстволарынан, юристарынан, ученайдарынан, оҕоһулан бигэргэтиһэр кинилэр. Ол иһин хотугу сирлар, кыты регионнар кы-

һалбалара болдомтоҕо ситэри ылылыбаттар. Иниһинэн сокуоннар бырайыактара республикабыт өртүттэн оҕоһулан Госдума дьүүлүгэр киллэриллэ туруохтарына наада. Маньһаха Е. А. Пахомов кини юридическай билиитэ уонна уопута толору туһаныллыах этэ.

4. Ил Түмэн сорох депутаттара республикабыт Президентингэр, Правительствотыгар оппозицияда кириилэрэ, отставкага ытарга куруутун туруорса сатаһынара Сокуоннар олоххо кирииллэрин уустугурдар. Бу өртүгэр Е. А. Пахомов Президентимитигэр уонна Правительствота сыһыанга сөптөөх хайыһыны туһуоҕар саарбахтааһын суох.

5. Е. А. Пахомов кини быһытынан тус бэйэтин бары хаачыстыбаларынан дьонго-сэргэбэ ордук чугас. Бэйэтин интэрэһинэн ханан да салайтарга суоҕа. Араас боппуруостары ситиһиэм дьэн биллибитэ, уустугу эрэннэрэ сылдыа суоҕа. Ил Түмэн 70 депутатын миэстэ-

тигэр 460-тан тахса кандидаттар туруулаһаллар. Кинилэр бука бары дьон-норуот туһугар умса-төннө түһүөхпүт дьэн депутат буола сатылларын итэҕэйэргэ уустук. Е. А. Пахомов кандидат буоларга бэйэтэ дуулуспата, кини дьобурун сыаналаан киниэхэ этии онорбуттара.

6. Республикаҕа кини биллибит салайар үлэһиттэри депутат оноро сатыыр этибит. Оттон билиҥи кэм сагалыы өйүн-санаатын өссө биллэ илик кадрдар ил-дэ сырыттахтара. Билиҥи кандидаттар 70-ча бырыһыаннара салайар үлэһиттэр буоллулар. Кинилэр бэйэлэрин үлэлэрин бэйэлэрэ хайдах хонтуруолланыахтара эбитэ буолла?

Е. А. Пахомов сахаттан бастакынан Москватаагы законодательство уонна тэһнэбил правоведе институтун аспирантуратын бүтэрдэ, юрист-чинчийээччи быһытынан кандидатскай диссертацияны бэлэмнээтэ. Урдук интеллектуальнай

бэлэмнээх профессиональнай юрист быһытынан республика Государственной Муньһаһын (Ил Түмэн) үлэтигэр биллэр көдүүһү онорор кыахтаах.

ҮЛЭТИН, БИЛИТИН СЫАНАЛААН!

Кини олоҕо төһө хаары, самыры көрсүбүтүнэн буолбакка, олоххо тох суолу-иһин хаалларбытынан, бар дьонго үтүнү онорбутунан сыаналанар.

Биһиги араас бөһүөлэктэртэн тус-туһунан өйдөөх-санаалаах оҕолор мустан биэр кылааска үөрэммиттэр. Кылааспыт салайааччытынан Егор Афанасьевич Пахомов ананан өр буолбата, барыбын түмэрдэн ил-лээх коллектив буолбуппут. Кылааспыт салайааччытын үрдүк культуралаах, кини биллилээх, дьирг өйдөөх-санаалаах, дьыҥнээх учуутал, талааннаах кини быһытынан сыаналаабыппыт. Егор Афанасьевич тэрийбит кини программалаах туризмнара, араас мероприятиялар өй-бүтүгэр-санаабытыгар оҕо сааспыт сырдык өйдөбүл буолан хатаммыттар.

Биһигэ үөрэммиттэртэн элбэх оҕо үрдүк үөрэхтэннэ, араас идэни баһылаата. Кинилэртэн сорохторо билигин нэһиллэх салайааччыларга тийэ үүнүлэр. Маньһаха барытыгар учууталбыт Егор Афанасьевич сүбэтэ-амата, үөрэттэ, үтө санаата тийбит буолуохтаах.

Ил Түмэн сокуоннары бэлэмниир палататыгар депутатка кандидаттанан турбутун истэн олус үөрдүбүт, үөрэбинэн, билиитинэн-көрүүтүнэн сөптөөх кандидат.

Л. ПОПОВА, Нам с.

СУРУЛЛУБУККА ТӨХТҮРҮҮҮ

Бакаа уларыйбат

«Энсиэли» хаһыат алтынны 25 к. 117 №-гэр «Кэпсэтииг» ыгырабыт рубриканан «Уруккутун ордобун» дин төбөлөөх, Нам с. олохтообо, пенсионер А. Ксенофонтов ыстатыйатыгар «Орбита-2» программатын бастакы ханаала, көрдөрүү хаачыстыбатын тупсарар сыалтан «Орбита-3» көһөрүллүбүтүн, ол түмүгөр көрдөрүү уруккуттан икки чаас хойугаан сагаланарын суруйбута. Программаны икки чаас хойугатын биһиэхэ себө суоһун, киһи кэрэхсир үгүс биэриилэрэ түгүгү кэмгэ ытыллыларын, ону нэһилиэнньэ үгүс араһата, ордук оскуола оҕолорүлэ

һиттэр уонна кырдыбаастар кыйан көрбөтөрүн ахтыбыта. Кини телевидение программатын урукку бириэмэтигэр төнүннээр наадалааһын туруорсубута. А. Ксенофонтов этинтин улуус олохтоохторо Е. Мьярикова (Нам с.), Г. Кривошапкин (Хамабатта) о.д.а. өйөөбүттэрэ.

Итиннэ улуус дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы Протопопов И. С. маньныгы эппиэттиир:

«Эниги бары билэргит курдук Нам улуунугар телевидение 60-с сыллардаахха көстөр буолбута. Онтон ыла номнуо 30-ча сыл ааһа оубута. Бу аасыт сыллар тухары телевышкаба турар апаратура олох сагардыллыбакка үлээһэн кэлэ. Быһыл сайын бастакы программа салгыы кыйан үлэһир туруга суоһун иһин кыра кыамталаах модуль адалан туруоруллубута. Ошон бастакы программа көстөр хаачыстыбата туп-

субута. Ол эрээри быһа спутнигынан, «Орбита-2» программаны ылар буолан 2 чаас хойугаан кэлэр. Иккис программа урукку ламповай оборудованиета үлэһин турар да, олох куһаҥнык көрдөрөр. Сотору кэминэн аккаастаан кэбиһиһи сөп. Ол иһин, маньнайгы, иккис программалары үчүгүйдик уонна бириэмэтигэр көрөр наадатыгар сага апаратура ылыллан уларыйһан наада. Манан сибээстээн улуус үрдүнэн, сага апаратураны атылаһарга анаан харчы хомуура бара турар. Онон активнайдык кытаргытыгар ыгырабыт».

Реклама • Биллэриилэр • Реклама

Официальный дилер фирмы «КопирТехСервис» (авторизованный дистрибутор фирмы «Сапоп») ООО «НамТек» специализирующееся на обслуживании, техническом обеспечении копировально-множительных аппаратов и компьютерной техники, представляет следующие виды услуг:

- заправка картриджей, техосмотр, ремонт, профилактика копировальной техники;
- установка, обслуживание компьютерной техники;
- консультационная поддержка по части выбора, приобретения различной оргтехники;
- все необходимые меры по ликвидации компьютерной безграмотности, освоения различной офисной техники;
В здании Почты работает приемный пункт:
- копировальные работы в любом количестве любого формата (вплоть до А3);
- фотопроизводственные работы (на оборудовании Kodak);
- прокат видеокассет (кассеты исключительно лицензионные, на выгодных для вас условиях).
Телефон для справок: 21-5-73 (каб. 219 Администрации улуса).

Новгородов В. И. НЧ 2267266 №-дээх байыаннай билиэтэ сүппүтүнэн дьингэ суоһунан аабыллар.

Нам I сүһүөх оскуолатын психологар С. С. Пинигинага, кэргэннугэр Д. Д. Пинигингэ аҕалара, сэри ветерана, инбэлинтэ, үлэ ветерана ПИНИГИН Дмитрий Капитонович өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Нам I сүһүөх оскуолатын профкома.

Көбөкөн орто оскуолатын коллектива учуутал Степанова Айталлина Степановнага эдьиниэ тыыл ветерана МАКАРОВА Мария Спиридоновна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кутурбаммын биллэрэр.

Намское отделение Федерального Казначейства выражает глубокое соболезнование заместителю начальника ГНИ по Намскому улусу Заболоцкому Борису Ивановичу и его жене Анастасии Степановне в связи со смертью горячо любимой дочери.

Көбөкөн нэһилиэтин администрацията, ветераннарын сэбиэтэ, тыыл, үлэ ветерана МАКАРОВА Мария Спиридоновна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн бары аймахтарыгар, сиһнэригэр дириг кутурбаммын тиэрдэллэр.

Намнаабы киновидеотехцентр дирекцията уонна профкома Саха сириг киниэтин ветераныгар Анастасия Степановнага, Борис Ивановичка тапталлаах кыыстара МАШЕНЬКА ыарахан ыарыттан өлбүтүгэр дириг кутурбаммын тиэрдэллэр.

ТОО «Энсиэли-Энерго» урукку директорыгар Пинигин Дмитрий Дмитриевичка кини таптыыр аҕата ПИНИГИН Дмитрий Капитонович эмискэ ылдыан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Степановтар, Пороговтар, Винокуровтар, Лебедевтар.

Биригэ үөрэммит табаарыспыт, үөрэнээччибит ЗАБОЛОЦКАЯ Маша ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн ийэтигэр, аҕатыгар, бырааттарыгар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Ветераннар улуустаабы сэбиэттэрэ Нам селиэнньэтин олохтообо, сэри инвалида ПИНИГИН Дмитрий Капитонович өлбүтүнэн, бокуоньук оҕолоругар, аймахтарыгар, чугас дьонноругар дириг кутурбаммын тиэрдэр.

9 «б» кылаас үөрэнээчилэрэ, төрөппүттэрэ, кылаас салайааччыта.

Балтыбытыгар Анастасия Степановнага, күтүөппүт Борис Иванович Заболоцкайдарга, оҕолоругар таптыыр кыыстара, эдьиниэ МАШЕНЬКА уһу, ыарахан ыарыттан күн сириттэн суох буолбутугар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Эдьиниэ Е. Н. Дьяконоза оҕолоро.

Биригэ үлээбит дьүөгэбитигэр, табаарыстарбытыгар А. С. уонна Б. И. Заболоцкайдарга таптыыр кыыстара МАШЕНЬКА уһун ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Маймааттан Павловтар.

Нам I №-дээх орто оскуолатын төрөппүттэрин комитета Анастасия Степановна уонна Борис Иванович Заболоцкайдарга таптыыр кыыстара, 9 кылаас үөрэнээччитэ ЗАБОЛОЦКАЯ Маша ылдыан өлбүтүнэн кутурбаммытын тиэрдэбит уонна эниги хомотобутун тэнигэ үлэстэбит.

Ыкса ыаллы оҕоро сылдыбыт табаарыстарбытыгар Анастасия, Борис Заболоцкайдарга таптыыр кыыстара МАША ыарахан ыарыттан өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Федоровтар, Борисовтар, Чарина.

Истинник саныыр дорбурдугар Заболоцкая Анастасия Степановнага таптыыр оҕото МАША ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Биригэ үөрэммит оҕолорун, 1976 с. выпускниктар.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

Чох сыаната тобо ыарыыр?

Саха сириг таас чоһо аан маннай 1783 с. туһаныллыбыта. Г. Биллинс уонна адмирал Г. А. Сарычев экспедицияларын наадыһытыгар анаан, Хаҥалас чоһун хостообуттара. Билигин үөрэтин көрдөрүүнэн, Хаҥалас чоһун саппааһа 2 миллиард тоннага тиийэр, бу чоһо 130 мэдүһүн сыл анараа өттүгэр үөскэбит. Уопсайынан, биһиги республикабытыгар таас чоһо бастар-бараммат саппааһа баара «Социалистическая Якутия» 1955 сыл тохсунньу 10 күнүнэби нүөмэригэр суруллубут. Бу суруллубуттан 42 сыл ааста. Элбэх да чоһу отуннаһыт буолуо.

дуокка улахан иэстээх оҕор, онтун төлөөрү чоһ сыанатын үрдэттэ быһылаах.

Итини билбит курдук халлааммыт сэтинни ый 18 күнүгэр диэри улахан кыккы тымныыбакка, ыкпакка-түүрбөккө, кыстыкка ситэ бэлэмэ суох киирбит тэрилтэлэргэ, ыалларга улахан көмөнү оҕорбутугар үрдүк халлааммытыгар махтал буоллун.

Республика үрдүнэн чоһ сыанатын намтатар туһугар кэпсэтинни ытыгар депутат дуу, салайааччы дуу көстөрө буоллар диэн баһа саппааһа быыбар күнүн кэтэһэбин.

Таас чоһ үрдүгэр оҕорон, атылаһар кыахтара суох тэрилтэлэр, тыа сириг олохтоохторо тымныы дьыһэ оҕорон «сир баһа — барыбыт баһыт» диэбэттэрэ буолуо.

К. ЕРЕМЕЕВ I Хомуस्ताах.

Хаһаанга диэри эрэйдэнэбит

Партизан улууска биһир улахан тыһынычтан таһа нэһилиэнньэлээх бөһүөлөк. Аһыах сыллаабыта 1994 сылтан сага участкавай балдыһа аһылан үлэһэ киирэн турар.

Нэһилиэнньэ хаас да тэҕүл хаһыат нөһүө туруорсан, врач Протопопов Федор Порфирьевич диэн кэлэн, сүрдээх үчүгүйдик үлэһин сылдыбыта. Манна балдыһага улуус араас нэһиликтэригэр: Салбагтан,

Нам селотуттан, I Хомуस्ताахтан у.д.а. нэһиликтэртэн миэстэ баар буолууларына кэлэн эмтэнэн бараллара үчүгүйдэ бэрт этэ. Манна олохтоох нэһилиэнньэ эмтэнэн абыранар этэ. Онтукабытын улуус доруобуйа харыстабылын управлениета, бырааспытын улуус балдыһатыгар ылдыһаан ылдыта.

Эмиэ враһа суох оҕорон бара, эмиэ нэһилиэнньэ туруорсуутунан, куораттан Новгородов Иннокентий Иннокентьевич үлэһин сылдыбыта. Ол врачыт үлэһэн иһэн, эмиэ куоратыгар баран хаалбыта ыраатта. Онтон ыла билигин эмиэ враһа суох оҕоробут.

Партизан нэһилиэгэр улууска саамай элбэх 50-тэн таһа инбэлиит, 50-тэн таһа сэри урһа тыыл ветераннара оҕороллор. Онон биһиги нэһилиэк враһа суох табыллыбаппыт. Ыарыһахтар балдыһага ылдыһан киир тураллар. Онон хайаан да врач көрүллэрэ наада. Хаһаанга диэри враһа суох эрэйдэнэбит.

В. КОЛЕСОВ, үлэ ветерана.

Мин дьиэм — мин кириэппэһим?

«Эргин эрэнимэ, эркингин эрэн» диэн дэлэһэ этнэхтэрэ дуо? Ол курдук эркиним миһигин уонна түөрт оҕобун тылтан, тыһыттан, ардаһтан, куйа-

дьоһу-соргуну баһарабыт. Үтүөбүтүн хаһан да умчуохпуг суоҕа.

Ийэтэ, аҕата, эдьиниэргэ, балтыларга, бырааттарга.

Биһиги кыыспыт, тыа хаһаайыстыбатын Академиятын үрдүкү математикага кафедратын сэбиэдиссэйэ Сивцева Дария Николаевна эдэр саһыгар ыарахан кыыс ылдыһан, соһумардык өлбүтүнэн сибээстээн биһиги дириг кутурбаммытын тэнигэ үлэстэбит, моральнай уонна материалнай көмөнү оҕорбут бар дьоммутугар, улуус уонна нэһилиэк дьаһалтларыгар, улуус ветераннарын сэбиэтигэр, «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар, М. К. Аммосов аатынан кооперативнай хаһаайыстыба бырабылдьааннарыгар, Хатырык участкаабы балдыһатын, олохтоох орто оскуола коллективтарыгар, нэһилиэк ветераннарыгар истиг махталбытын тиэрдэбит.

Төрөппүттэрэ Елизавета Васильевна, Николай Иванович Сивцевтар, биригэ төрөөбүттэрэ, чугас аймахтара.

«Доводим до клиентов, обслуживающихся в нашем отделении, что с 30 декабря 1997 г. по 5 января 1998 г. отделение с клиентами не работает. Прием платежных документов производится по 29.12.97 г. до 10.00 часов». Намский сбербанк.

ИЙИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү ийэбитин, эбэбитин ОЛЕСОВА Варвара Львовнага 65 сааскын томточку туолар кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн уонна хос эбэз аатын сүкпүккүнэн истинник эбэрдэлиһибит. Баһарабыт өрүү чэҕиэн буоларгар, эдэрдии эрчимин энчирээбэтигэр, мэлдьи үөрэ-көтө сылдыгаргар, уһуннук дьоллоохтук оҕорорго.

Оҕолорун, кийитин, күтүөттэрин, сиһнэригэр, хос сиһинг.

МАХТАНАБЫТ

Күндү оҕобут, бырааппыт, убайыт, ЯХУ 3 курсун студента Сивцев А. Э. эдэр саһыгар соһумардык өлөн күн сириттэн суох буолбут хомотолоох кутурбанаах күннэригэр тыһынан кыйан этилибэт ыар сүтүкүтүн тэнигэ үлэстэбит, өйөбүл-тирэх буолбут, сүүрбүт-көппүт, үп-харчы өттүнэн көмөлөспүт дьоннорбутугар- улуустаабы кылаабынай врач Макаров В.В., хирург-врачтар Корнилова А. Н., Тарская А.Д. уонна кинилэр сестраларыгар, Хатыг Аршы оскуолатын педколлективтар, биригэ үөрэммит оҕолоругар, чугас ыалларбытыгар, табаарыстарбытыгар, доһотторбутугар, Көбөкөнүгэ оҕорон балтыбытыгар Потапова Н. Е., ыраах-чугас аймахтарыгар махтанабыт уонна кытаанах доруобуйаны, үлэһитигэр ситиһиһилэри,

Редактор В. Г. КАСЬЯНОВ. ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640, Бухгалтерия — 21141. «Нам» телерадиостудия — 21632. Сурукка ааккытын-суолгунун, үлэһитин, дьыһит аадырыһын чуолкай ыйыг. Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатынын биһир буолуохтаах диэн буолбат.

«Энсиэли» — Нам улуунун хаһыата; 678040, Саха Республиката, Нам с. Октябрьской ул., 1. Учредителлэр: Нам улуунун дьаһалтата, «Сахаполиграфиздат» национальная компания. С. Р. бэчээт уонна маассабай информация көнүлүн көмүскүүр региональной инспекциятыннан регистрациялар № Я 0095. Нам улуунун типографията: 678040, Нам с. Ленский ул. 85. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэч. лис. Нэдиэлэһэ үстэ таһар. Индексэ 54889. Тираһа 1696. Бэчээттэнэ 24.12.97 с. Сахааһын №-рэ 141-142

Убаастабыллаах күтүөппүтүгэр Заболоцкай Борис Ивановичка, эдьиниэтигэр Анастасия Степановнага оҕолоро МАШЕНЬКА ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Иннокентий, Георгий, Рехлясовтар, Макаровтар.